

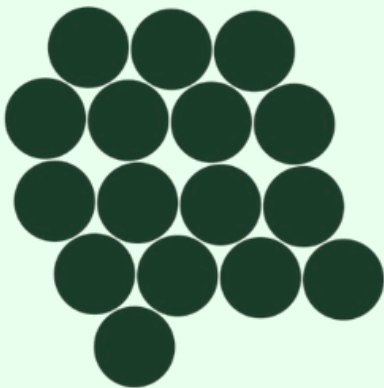
BYGG OG ANLEGGSFORUM

Referat 16.01.26

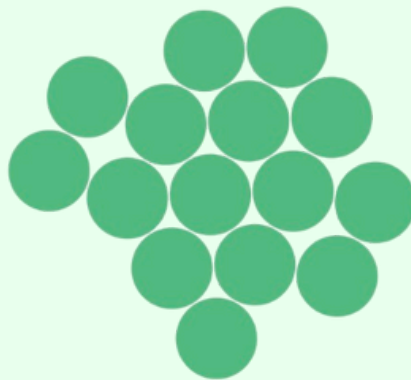
Takk til alle som deltok på andre samling i bygg- og anleggsforumet i Gudbrandsdalen! Tema for møtet var **“30% miljø - hvordan gjør vi det?”** – og fokuset lå på miljøkrav i offentlige anbudsprosesser.

Hvem møtte?

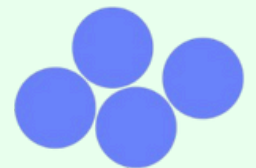
39 stykker møtte på bygg og anleggsforumet 16. januar:

46% Bygg- og anlegg

43% Offentlig sektor

11% Rådgiver

PROGRAM

Ola Korsvoll, Korsvoll Maskin:

Å jobbe etter “Oslokrav” i Gudbrandsdalen

Einar Haugen, HAWI Norge

Optimal ressursutnyttelse - bli kjent med HAWI

Mona Milde, Veflen Entreprenør

Innføring av miljøkrav - det å jobbe på prosjekt i Oslo kommune de siste 10 årene

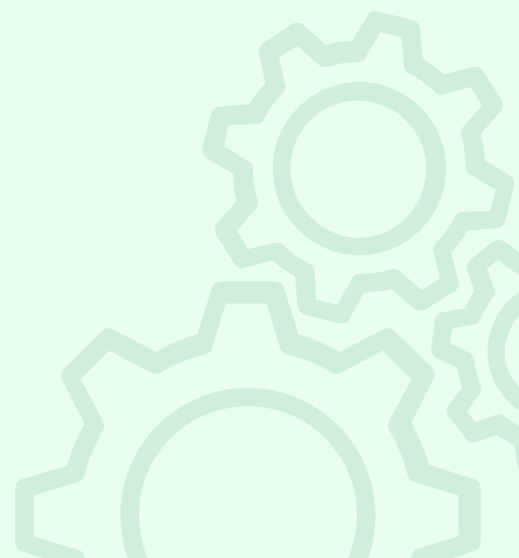
Amund Grytting, Skåppå

Hvordan kan vil ligge i forkant av miljøkravene som kommer?

Innlegg + workshop

Kommunene i Gudbrandsdalen

Hva kan vi vente oss av prosjekt i Gudbrandsdalen fremover?

Barrierer: Hva irriterer deg mest med miljøkrav slik det praktiseres i dag?

Fra diskusjon i fellesskap:

- Kravene oppleves ofte som **uklare og kompliserte**, og det er krevende å tolke dem riktig. Det gjør det vanskelig å skrive gode konkurransegrunnlag og tilbud.
- **Manglende presisjon og objektivitet** i kravformuleringene skaper usikkerhet – både for innkjøper og tilbyder. Subjektive vurderinger øker risikoen for klager og urettferdig behandling.
- Det stilles spørsmål ved om miljøkravene **faktisk følges opp**, eller om de kun "står der for syns skyld".
- Mange savner en tydelig forståelse av **forskjellen mellom lokal miljøpåvirkning og overordnet klimapåvirkning**
- **Kunnskapsmangel i hele kjeden**, både hos små kommuner, entreprenører og til dels statlige etater, gjør det vanskelig å stille og oppfylle kravene på riktig måte.
- Det etterlyses **dialog i tidlig fase**, og mer aktiv involvering av entreprenører før anbud lyses ut.

Resultater fra workshop

Barrierer: Hva er de største barrierene for å møte dagens og kommende miljøkrav?

Innspillene kan deles i noen hovedkategorier:

Økonomi og ressurser:

- Stramme budsjetter i både kommuner og virksomheter
- Store investeringskostnader, særlig krevende for små og mellomstore aktører
- Opplevd misforhold mellom kostnad og nytte

Kompetanse og kapasitet:

- Manglende kompetanse om hva som faktisk kreves
- Lite tid og kapasitet til å jobbe systematisk med miljø
- Små kommuner og små virksomheter er særlig sårbare

Uforutsigbarhet:

- Store variasjoner i krav mellom ulike oppdragsgivere og konkurranser
- Manglende standarder og felles praksis
- Risiko for investeringer uten sikkerhet for uttelling i konkurranser

Kravkvalitet:

- For lite konkrete og målbare krav
- Subjektive vurderinger som er vanskelige å etterprøve
- Urealistiske forventninger til markedets modenhet

Fra diskusjon i fellesskap:

- **Manglende kompetanse og forståelse** ble løftet som hovedutfordringen, særlig i små organisasjoner der én person har ansvar for "alt".
- **Miljøkrav oppfattes ofte snevert**, f.eks. med et ensidig fokus på el-maskiner, selv om andre tiltak (massebalanse, transport, kortreist leveranse) kan gi større miljøgevinst.
- **Manglende standardisering og felles retningslinjer** gjør det vanskelig for oppdragsgivere å vite hvordan de skal vekte og evaluere miljøkrav på en rettferdig måte.
- **Subjektiv evaluering** oppleves som problematisk: "Miljøgevinst sitter i hodet på den som vurderer."
- Behov for bedre bruk av **markedsdialog** ble løftet fram – leverandører sitter ofte på løsninger som ikke blir hentet inn i tidlig fase.

Muligheter: Hvilke muligheter for utvikling ligger i miljøkravene?

Innovasjon og utvikling:

- Utvikling av nye produkter, tjenester og løsninger
- Teknologit utvikling og smartere gjennomføringsmetoder
- Mer kreativitet og nytenkning i prosjektene

Kompetanse og arbeidsplasser:

- Generell kompetanseheving i hele verdikjeden
- Nye typer jobber og fagmiljøer
- Mer bevisste og kunnskapsbaserte valg

Konkurransefortrinn:

- Leverandører som ligger i front på miljø kan vinne flere anbud
- Seriøse og profesjonelle aktører styrkes
- Muligheter for lokal verdiskaping

Effektiv ressursbruk:

- Bedre materialutnyttelse
- Økt gjenbruk og sirkulære løsninger
- Redusert klima- og miljøpåvirkning over livsløpet

Fra diskusjon i fellesskap:

- **Miljøkrav kan bli en drivkraft for lokal verdiskaping**, ved å vekke kortreist leveranse, gjenbruk og lokal kunnskap.
- Det finnes **rom for innovasjon** – både i metode, materialvalg og gjennomføring. Kommunene bør legge til rette for at **nytenkning premieres**, ikke straffes.
- **Samspillsentrepriser** ble trukket fram som en mulig modell for å integrere miljøhensyn bedre, og samtidig ufarliggjøre kravene. Eksempler fra Vågå og Dalen ble nevnt.
- Det bør bli en **fordel å være lokal og bærekraftig**, men dette krever at konkurransegrunnlaget er utformet slik at disse kvalitetene faktisk teller.
- Mulighet for **mer rettferdig konkurranse** dersom kravene er tydelige og forutsigbare – ikke bare et fortrinn for store firmaer med egne miljørådgivere.

Veien videre: Hva bør gjøres?

Samarbeid og dialog:

- Mer og tidligere dialog med markedet
- Bruk av samspill og dialogbaserte modeller
- Etablering av faste møteplasser og forum

Standardisering og forutsigbarhet:

- Felles krav, maler og ambisjonsnivå
- Mer standardiserte og etterprøvbare miljøkrav
- Likere praksis på tvers av kommuner

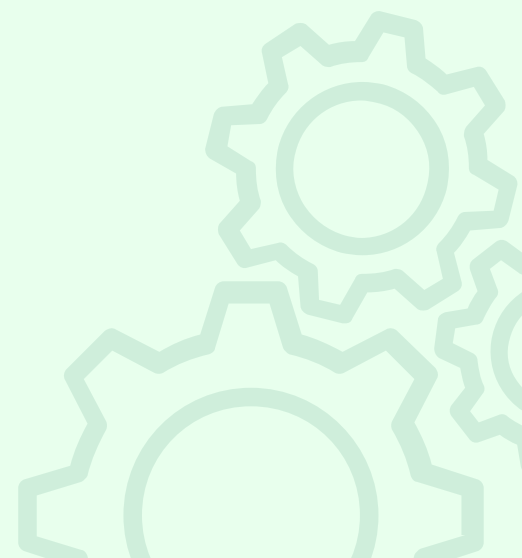
Kompetanseheving:

- Felles opplæring for både innkjøpere og leverandører
- Praktisk rettede møteplasser
- Større fokus på gjennomføring og oppfølging

Regional samordning:

- Felles innkjøpsstrategier
- Kommunene går sammen om krav og prioriteringer
- Bedre utnyttelse av lokale og regionale leverandører

Samlet sett gir workshopen et tydelig signal om at miljøkrav må utvikles i fellesskap, med vekt på kvalitet, gjennomførbarhet og forutsigbarhet.

Bygg- og anleggsforumet skal være en felles møteplass for løsninger, samarbeid og utvikling.

Neste møte planlegges allerede – har du innspill til tema?

Ta kontakt med Oline!

oline@gudbrandsdalnf.no

Tlf: 417 66 900

